Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GERANT.
VOIX DU PEUPLE — TIẾNG-DÂN — ANNAM HUẾ

NĂM THỨ 11 — SỐ 1133 — NGÀY THỨ BẢY 13 NOVEMBRE 1937

GIÁ BÁO : Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$60
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Mỗi tuần xuất bản ba kỳ : thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dánh dây thép : TIENGDAN HUE
Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUYNH-THUC-KHANG
Quản-lý TRAN-DINH-PHIEN

Kẻ xâm quyền có lỗi, mà kẻ bỏ quyền mình cũng có lỗi

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 110168

VIỆN DÂN-BIỂU VỚI VẤN-ĐỀ THỈNH-CẦU

Viện Tư phỏng Trung kỳ từ khi đổi lấy cái danh từ Nhân Dân đại biểu, cũng vẫn chưa làm cho nhân dân thất vọng vì cái nguyện vọng của nhân dân gởi vào là rất to lớn mà xét lại quyền hạn của viện cũng vẫn hẹp hòi. Vì vậy mà người trong nước lần này nghe nói các ông nghị mới đi đến nghị trường mà ông nào ông nấy cũng ôm một điều nguyện vọng là làm sao cho viện được mở rộng quyền hạn, nên nhân dân trông vào viện mới này mà có vẻ lạc quan. Nhưng nếu nguyện vọng mà sẽ thấy thành ra sự thực, đó là về chuyện tương lai, chớ hiện ngày nay viện Dân biểu Trung kỳ sống dưới chế độ đạo chỉ dụ số 45 ngày 3/7/33. thì muốn đến một chế độ quyền hạn rộng hơn, chỉ biết đi qua con đường chung cho các ông dân biểu là con đường thỉnh cầu.

Lại không những viện Dân biểu đương thỉnh cầu mở rộng quyền hạn cho mình, mà ai đã đi xem các phiên nhóm mỗi năm thì đều công nhận rằng bao nhiêu cuộc chất vấn, bao nhiêu cuộc bàn cãi giữa viện, rồi cũng đều đi đến cái kết quả tức là câu trả lời của các quan đại diện bảo làm tờ thỉnh cầu. Thành ra cái quyền hạn của một cơ quan dân cử lập ra thay mặt cho 6 triệu nhân dân mà chỉ tóm tắt ở mấy chữ «thỉnh cầu», «làm thỉnh cầu». Cái trạng huống ấy vẫn là một trạng huống khiến cho chúng ta không sao ngăn nổi mối ngậm ngùi cho một «cơ quan dân cử»!

Vẫn biết thỉnh cầu không phải là quyết nghị, cái quyền thỉnh cầu là cái quyền chót mà không đợi làm dân biểu, ai cũng có thể dùng cái quyền ấy được. Tuy nhiên, không phải khi nào cũng dùng lối thỉnh cầu. Dân viện có thể thỉnh cầu nhà nước mở rộng quyền hạn Dân viện, cũng như mở rộng quyền hạn cho Hội đồng Tỉnh hạt, cũng như giảm thuế bớt xâu, mở nhà thương thêm trường học, v.v... nghĩa là sửa đổi chế độ hiện hành, hoặc thêm bớt những khoản đã dự trù trong ngân sách mà viện cho là quá ít hoặc quá nhiều. Đến như theo chế độ hiện hành, đã có chỉ dụ, nghị định ấn định mà còn có kẻ thừa hành công vụ làm sái phép, sinh mối tệ hại trong nhân dân, thì thiết tưởng Viện không phải thỉnh cầu điều gì nữa, mà tự nhiên có quyền chỉ trích và tố cáo các việc lạm quyền ấy. Vì như về vụ tư ích, Viện có thỉnh cầu chăng là thỉnh cầu bỏ bản lệ tư ích, bằng như nếu có nơi nào người thừa hành làm sai với tờ thông tư, nghị định về việc tư ích thì Viện phải chỉ trích và tố cáo chớ không phải thỉnh cầu.

Trường hợp làm thỉnh cầu không hợp lẽ là việc mới xảy ra ở giữa viện Dân biểu trong kỳ Đại hội đồng vừa rồi.

Nhân trong phiên nhóm ngày 8 Novembre buổi mai, có ông dân biểu chỉ trích về việc ngân sách dự trù về việc y tế ở các nơi lại không dùng hết, quan chánh y tế Trung kỳ trả lời rằng nếu viện muốn cho các món ngân sách dự trù ấy được hoàn toàn dùng về việc y tế, thì cứ làm thỉnh cầu.

Đó là ý kiến của quan Chánh sở Y tế, nhưng chúng tôi thiết tưởng đó chính là một trường hợp không còn làm thỉnh cầu ; là vì nhiều cớ :

1/ Trước hết mỗi khi nhà nước làm ngân sách dầu là ngân sách hàng tỉnh, hay ngân sách Trung kỳ cũng vậy, thường đem ra cho Hội đồng Tỉnh hoặc Hội đồng Dân viện xét các bản dự thảo. Nhưng nói rằng xét chớ thật ra thì theo quyền hạn của Hội đồng Tỉnh hạt hoặc Dân viện Trung kỳ, không có quyền quyết nghị, nên dầu có cãi qua cãi lại rồi kết cuộc cũng phải y các dự bản ấy, có cả các khoản dự trù ngân sách dùng riêng về mỗi việc, như học chính, y chính v. v... Vậy thì đã dự trù rồi, đã đem ra cho các hội đồng y rồi, mà ngày nay còn thỉnh cầu làm y theo các điều ấy, thì còn nghĩa lý gì ?

2/ Hoặc giả như đã dự trù một số tiền về việc y tế mới tiêu có một phần món tiền ấy, mà trong dân gian được thỏa thích rồi, thì còn có thể thỉnh cầu để dùng cho hết số tiền ấy mà khoách trương các công việc có quan hệ đến y tế, như lập phòng thí nghiệm, mở thêm nhà thương v.v... Đường này tiền dự trù thì nhiều, mà mua thuốc thì ít, và vì cái cớ dùng ít đó, nên ở các bệnh viện hương thôn, không đủ thuốc cho dân quê dùng, mà cho đến tại các bệnh viện lớn như ở Huế, người nằm điều dưỡng đã trả tiền phòng mà cũng còn phải mua thuốc thêm... như thế thì tự nhiên sở y tế có cái trách nhiệm dùng hết số tiền dự trù về mua thuốc, mà mua thuốc cho đủ dùng, chớ còn phải thỉnh cầu chi nữa ?

Chúng tôi sở dĩ chỉ rõ một trường hợp không phải thỉnh cầu mà chính là điều đáng chỉ trích, là vì muốn giữ thể giá cho viện Dân biểu Trung kỳ ; vì chúng tôi giám chắc rằng không phải bao nhiêu sự thỉnh cầu chính đáng là toàn được thỏa mãn, huống lại đi thỉnh cầu một việc đã quyết nghị.

G. H.

CHUYỆN ĐỜI

Dân-biểu là....Dân-biểu, mà thôi

Nói đến cái dân viện khóa mới này có nhiều người cho là một dân viện tổ hợp một cách hết sức phức tạp vì các phần tử trong ấy chính kiến rất dị đồng.

Có kẻ nói trong khóa này ngoài cái phân biệt tuổi tác vì có cụ đến 75 tuổi mà có người khác chỉ đủ 25 tuổi, lại có người thì về phái bảo thủ, người về phái cấp tiến, người có não bảo hoàng, người có não dân chủ v. v...

Không biết trong khi ra ứng cử dân biểu các ngài có tuyên bố chánh kiến mình hoặc có hứa những gì không, chớ theo mình nghe biết thì cũng vì cái tiếng dân ấy mà người ta để ý đến cái Dân viện khóa mới này một cách chăm chỉ.

Nhưng trong khi mình rảnh, ngồi xét lại thử viện ta đã có những đảng phái như dân chủ, quốc gia, xã hội, hoặc bảo hoàng hay là gì gì không ? Dân chủ là một chủ nghĩa hay đã mở đường phú cường cho nhiều nước. Vẫn biết thế nhưng mình sống dưới một chính thể không phải dân chủ ; trên mình còn có vua, công việc mình làm không được vượt ra ngoài những điều chỉ dụ nhà vua đã hạn chế, thì đảng Dân ai vào trong Viện này.

Hoặc mình lập một đảng quốc gia chăng ? Thì cái thuyết quốc gia tự nhiên không thể dung hòa với cái chủ quyền của nước Pháp. Vậy mình đối nước Bảo hộ nơi nào mà nói chuyện quốc gia ?

Hay là lập đảng xã hội, theo trào lưu tả khuynh chung cho các dân tộc trên thế giới ? Mình vẫn thèm chảy nước miếng nhưng ngặt vì đó là không phải ý muốn của nhà cầm quyền ! Nghiệm như chuyện bộ Lại cấm một lần gần 250 quyển sách về xã hội thì đủ rõ.

Có lẽ chúng ta chỉ còn một cái đảng có thể thành lập và phát đạt được, là đảng bảo hoàng chăng ? Thì cũng không lẽ chúng ta là người bịch tánh lại bảo hoàng quá...nhà vua, vì chính nhà vua cũng không thiên về phái bảo hoàng triệt để, vì lẽ rằng có nhiều quyền đã nhượng và có đặt ra cơ quan dân cử.

Cứ như vậy mà hỏi, mà xét, thì các ông nghị của chúng tôi có thể tự ý theo tư tưởng gì mà mình cho là thích hợp, chớ vào viện rồi, thì còn phân chia đảng phái làm chi cho phiền !

Vào viện rồi, mình tưởng mỗi người đều như nhau, nghĩa là mỗi người đều là dân biểu. Mà đã là dân biểu thì mỗi người đều là người thay mặt cho dân, phải đồng tâm hiệp lực mà lo cái nhu yếu cần thiết về đường sống tinh thần và hình thức của dân. Cái dân ấy tức nhiên không thể phân biệt dân quốc gia, dân xã hội, hay là dân lập hiến, bảo hoàng gì.. mà toàn là cái dân đói, dân ngu mà những nguyện vọng thiết tha của dân ấy là chỉ làm sao cho bớt cái đói, đỡ cái ngu đi là được. Đó chính là mục đích hợp tác của Viện.

Ông nghị nào lo về sự chia rẽ có nghĩ đến điều này không ?

Lạc-nhân

Số này có phụ trương nhỏ

Hội nghị 9 nước đã khai mạc tại kinh đô nước Bỷ

Ngày 3-10-37 Trung Bắc kỳ ta có Hội đồng Dân biểu khai mạc, thì ở Kinh đô nước Bỷ Hội đồng 9 nước cũng khai mạc, có 48 hội viên đại biểu chính và phụ của các nước :

Mỹ, Anh, Pháp, Ý, Trung hoa, Bỷ, Hà lan và Bồ đào nha (8 nước này năm 1922 có ký vào hiệp ước Thái bình dương) Thụy điển, Na uy, Đan mạch, Bolivie và Mễ tây cơ (5 nước kể sau) ở nước bảo hộ của Anh, và 1 nước được mời là Nga.

Ngoại giao tổng trưởng Bỷ Spaak khai mạc nói biện tình cuộc chiến tranh Tây ban nha, và Trung Nhật là lò lửa có thể đốt cháy cả hoàn cầu, nên hòa bình hoàn cầu đều trông cậy vào cuộc hiệp tác của các nước ủng hộ hòa bình, và lấy làm tiếc rằng Nhật bản không dự hội.

Theo lời đề nghị của Đại biểu Hà lan và Pháp, ngoại trưởng Bỷ làm chủ tịch hội đồng ; đoạn, Đại biểu Mỹ, Đại biểu Anh v. v. lần lượt đề nghị, đại ý cũng phô cách giải quyết hòa bình, đến lượt Đại biểu Ý Grandi (phe xâm lược), công nhiên nói :

« Hội nghị này, Ý giữ một địa vị riêng, vì thấy cái vô ích của hội nghị là Nhật bản lại vắng mặt ». Lại nói : « Phải lập một nền hòa bình cho lâu dài nhưng cuộc hòa bình đó chỉ có thể lập được khi Trung hoa đã tìm thấy một nền tảng xã hội vững vàng, cái nền tảng đó nay đương bị nguy vì nhập cảng một vài tư tưởng ngoài — chủ Cộng sản — (Lời Đại biểu Ý rõ ràng là làm trạng sư biện hộ cho Nhật !)

Đến lần Đại biểu Tàu, Cố duy Quân, đứng ra đọc bài diễn văn kể rõ thủ đoạn xâm lược bạo hoạnh và vô lực vô nhân đạo, vô công lý của Nhật (có kể cả chứng thực).

Kết cuộc, Anh, Mỹ được hội nghị ủy lập bản đề nghị để gởi cho Nhật và Tàu.

Uy-ban điều-tra ở Paris

Ủy ban điều tra về các thuộc địa Pháp, hiện trú tại số nhà *20, rue la Boëtie, Paris (8è)*. Quan Toàn quyền Đông dương đã tư cho các quan thủ hiến bá cáo cho nhân dân biết, đặng các đoàn thể, các hội, các tư nhân, muốn trình bày điều gì có tánh chất công ích hoặc quan hệ về một đoàn thể, thì cứ gởi thẳng về địa chỉ trên (điều trình bày về tánh chất cá nhân, Uy ban không xét).

Lời bá cáo đã đăng vào Quan báo ngày 27-10-37 và mấy số kế sau.

Nhật đã ra mặt phía Hoa-Nam

Theo tin Hương cảng thì hiện Nhật tấn hành công việc xâm lược Hoa nam riết :

Nhật đã chiếm Kim-môn-đảo là cảng khẩu Hạ-môn Phúc-kiến.

Cửa biển Quỳnh châu, 2 chiếc quân hạm ra vào và 4 chiếc tàu bay bay chung quanh dò xét, toan chiếm đảo Hải nam.

Mặt biển Phúc-kiến đối diện với Đài-loan có 43 chiến hạm tập trung ở hải ngạn.

Quả bom đã thả ở miền huyện Phòng thành hăm dọa cư dân.

Cái nền hòa bình lung lay đến cực điểm, lựu đạn mưa bom, sỗ sàm khắp nơi, mà các nước ủng hộ như vậy, không khác lấy sợi tóc treo cái chuông, nghe mỏng manh lắm nhỉ !

TRUNG NHẬT CHIẾN - TRANH

ĐẤT TÀU BỊ NHẬT CHIẾM ĐÃ BAO NHIÊU ?

Theo bài diễn văn của Cố duy Quân (Ngoại giao Tàu) đọc ở Hội nghị 9 nước tại Broxelles (Bỷ) tố cáo Nhật, thì Nhật đã chiếm ba tỉnh Đông bắc, Sát cáp nhĩ và Tuy viễn ở miền Hoa Bắc có tới 30 triệu dân, và chiếm các đường sắt dài tới 3 063 cây số. Ngoài ra lại còn chiếm thêm được 2 phần ở tỉnh Sơn tây và Sơn đông, có 45 triệu dân, diện tích đất đai có 314 000 cây số vuông.

Nhật đã thả bom phá 63 thị thành trong 8 tỉnh của Tàu.

NHẬT KHÔNG CHỊU NGOẠI QUỐC CAN THIỆP VÀO VIỆC TRUNG NHẬT

Broxelles 3-11 — Đại sứ Nhật ở Broxelles là Jaburo Kururu tuyên bố rằng Nhật quyết không chịu để ngoại quốc can thiệp vào việc Trung Nhật, nhưng Nhật sẵn lòng trực tiếp giao thiệp với Tàu để duy trì (?) nền hòa bình (!) ở Viễn đông

Ý, ĐỨC, NHẬT BẮT TAY NHAU ĐỂ BÀI CỘNG

Rôme, 4-11 · Có tin chắc chắn đến thứ bảy này, Ý, Đức, Nhật sẽ cùng ký kết bản hiệp ước bài cộng

4561 NGƯỜI MỸ Ở TÀU PHẢI LÁNH NẠN VỀ NƯỚC

Hoathịnhđốn, 3-11 — Bộ Quốc vụ tuyên bố rằng từ khi sự chiến tranh ở Tàu đến nay, số người Mỹ kiều ngụ chỉ còn 5 503 người tại Thượng hải và các tỉnh khác ; nghĩa là lánh nạn về nước mất 4561 người.

BÁO NHẬT NÓI : CUỘC TRUNG NHẬT CÓ THỂ ĐỂ BIẾN THÀNH CUỘC THẾ GIỚI CHIẾN TRANH...

Đông kinh, 2-11 — Trong một bài bàn về những cửu cánh có thể do cuộc chiến tranh Trung Nhật mà sinh ra, báo Nhật «Nichinichi» có viết :

«Cuộc chiến tranh Trung Nhật có thể biến thành cuộc thế giới chiến tranh. Nếu nước Nga vẫn cứ giúp nước Tàu, thì nước Đức sẽ giúp nước Nhật, mà nước Pháp sẽ giúp nước Nga, và những nước khác cũng sẽ lần lượt giúp lẫn nhau, phe nào bênh phe nấy. Nước Nhật quyết không thối bước ; nếu cần ra, thì nước Nhật sẽ đánh nước Nga».

VÌ CUỘC TRUNG NHẬT, CÁC NƯỚC TĂNG VÕ BỊ

Manille (tin báo Tàu). — Cuộc chiến tranh Trung Nhật đã làm cho các nước Âu châu có thuộc địa ở Viễn đông, mà có thể bị ảnh hưởng vì chánh sách nam tiến của Nhật, đều gấp mưu sửa sang công việc phòng thủ.

Nước Anh phải lo trước nhất, nên cuộc cạnh tranh quân bị ở Âu châu dần kịch liệt, phải bổ ra một phần lực lượng sung vào nơi căn cứ quân sự ở Tân gia ba và Hương cảng.

Nước Hà lan, vì Nam dương quần đảo đất cát màu mỡ, cũng tăng thêm quân bị ở Á châu.

Phi luật Tân gần với Nhật bản, chính phủ tự trị thành lập chưa đầy 2 năm, nay bổ ra 1 phần 4 số chi thu để kiến thiết lục quân. Nước này đối với cuộc chiến tranh Trung-Nhật cũng thấy lợi hại thiết thân vì sợ khi độc lập sẽ bị Nhật bản nuốt trửng.

Quân lực nước Nga ở Tây bá lợi Á đã ngang với Nhật bản rồi, trừ 3 vạn lục quân ra, còn có máy bay, đại bác, xe tăng v. v. rất nhiều.

Việt nam thuộc Pháp trông gương chính sách nam tiến của Nhật, cũng không thể không chỉnh đốn quân bị.

Xiêm la, dầu có cảm tình với Nhật, cũng phải khuếch sung hải quân.

Coi vậy thì cái dã tâm của Nhật đã làm rung động cả thế giới.

Kỳ Hội đồng Dân biểu Trung kỳ năm nay

(Tiếp theo)

Lời tuyên bố của Ban trị sự trước Dân-viện

Ngày 5 Novembre, ngoài việc lập tiểu ban, xét các vấn đề chính phủ đưa hỏi, Ban trị sự mới có tờ tuyên bố trước Dân viện, xin các ông Dân biểu gác bỏ hết những thành kiến riêng để làm việc ích cho dân, cho nước, và phác họa chương trình hành động của Viện như sau này :

Chính trị

1· Yêu cầu mở rộng quyền hạn viện Dân biểu để đi lần đến một cơ quan lập pháp mà Chính phủ phải chịu trách nhiệm trước Dân viện.

a/ Yêu cầu sửa đổi một vài khoản trong Dụ số 45.

b/ Yêu cầu chính phủ phải hỏi ý kiến viện Dân biểu về tất cả những vấn đề có quan thiết đến Kinh tế, Xã hội và Chính trị trong nước trước khi đem thi hành.

c/ Viện Dân biểu được quyền quyết nghị ngân sách bản xứ.

d/ Dân biểu được quyền chất vấn chính phủ về những sự lạm quyền của các cơ quan hành chánh và tư pháp.

2) Mở rộng chế độ bầu cử để đi tới phổ thông đầu phiếu.

a/ Niên hạn người ứng cử hạ xuống 25 tuổi.

b/ Thêm số dân biểu, cứ 2 vạn suất đinh được cử một người dân biểu.

c/ Các thương gia đóng ba tăng từ 10$ trở lên được quyền bầu cử, ứng cử.

3) Mở rộng quyền hạn Hội đồng tỉnh hạt.

a/ Các tổng lý đương thứ không được làm tỉnh hạt hội viên.

b/ Bãi các hội viên do chính phủ cử ra.

c/ Trong kỳ Hội đồng tỉnh hạt, các hội viên được cử một ban trị sự để làm việc.

4·) Yêu cầu tự do lập nghiệp đoàn, tự do hội hiệp, tự do báo chí, tự do đi lại, tự do tư tưởng.

5·) Toàn xá chính trị phạm, cho cựu chính trị phạm được khỏi quản thúc, được khỏi biệt xứ và được khôi phục công quyền. Bỏ chế độ trục xuất.

Pháp luật

1·) Căn cứ hình luật Pháp mà sửa lại Hình luật (nhất là tội chính trị ở Hoàng-Việt Hình-luật quá nghiêm khắc).

2·) Cơ quan Hành chánh và Tư pháp phải phân lập.

3·) Thi hành chế độ riêng cho tù chính trị, không nên phân biệt tù chính trị làm hai hạng.

4·) Thủ tiêu các nhà ngục ở các nơi nước độc.

Tài chính

1·) Bớt thuế đinh để đỡ cho dân nghèo.

2·) Tỉnh nào đã thi hành thuế điền thổ theo lệ mới thì giảm các khoản bách phân phụ nạp. Xét đặc các đẳng hạng điền thổ cho được công bằng.

(Xem qua phụ-trương)

Nhịn bớt vài món tiêu để giúp đồng bào bị nạn !

Mùa lạnh này mà không cơm, không áo, hãy tưởng tượng cảnh ấy !

Bài diễn văn của ông Nghị - viên cao tuổi đọc tại viện Nhân dân Đại - biểu

Kính trình quan Khâm-Mạng đại thần.

Kính trình quan Đại diện qui Khâm sứ Đại thần.

Thưa các ngài,

Viện Dân biểu chúng tôi hôm nay bắt đầu khai đại Hội-đồng thường niên năm 1937.

Tôi là người cao tuổi hơn cả trong các Nghị-viên, nên được cái hân hạnh thay mặt toàn viện tiếp và chào quan Khâm Mạng đại thần, quan Đại diện qui Khâm - sứ đại thần và các quan Tây, Nam có mặt ở lễ khai mạc này.

Viện Dân-biểu từ ngày sáng lập đến giờ đã gần 10 năm rồi, năm nay lại là một thời kỳ mới. Anh em chúng tôi xin tận tâm làm cho xứng đáng bổn phận, đem một lòng nhiệt thành thiết thực đối với dân, đối với nước, trên đem cái đức ý của Chánh phủ diễn giải cho dân biết, dưới đem cái nguyện vọng của dân đạt lên Chánh phủ. Chúng tôi rất mong rằng Viện Dân-biểu sẽ trở nên một cơ quan trọng yếu của Chánh phủ.

Nhờ có Bảo hộ giúp đỡ Nam-triều theo đường văn minh tấn bộ, nên dân Trung kỳ càng ngày càng được hưởng thêm một chánh thể khoan hồng. Anh em chúng tôi sinh trưởng ở giữa xứ này, chung lộn cùng dân thôn quê đều hiểu biết cái tình trạng xứ Trung kỳ là một xứ nghèo, nếu muốn cho dân sự sinh hoạt càng ngày càng khá hơn, chúng tôi rất trông mong hai Chánh phủ mở rộng đường kinh tế và vệ nông, giúp sức cho dân, như thế thời đại đa số trong dân được nhờ.

Khi chúng tôi ra ứng cử, dân chúng đều có tỏ những lời nguyện vọng, thời chúng tôi sẽ bày tỏ cùng Chánh phủ.

Tôi ước mong rằng làm cho đúng tư cách, thời chánh phủ sẽ mở thêm quyền hạn cho viện mình.

Dân chúng một lòng với Chánh phủ lo toan việc nước, đều trông cậy vào đức Hoàng - đế cùng quí Khâm sứ đại thần, trên dưới một lòng giữ gìn trong nước trị an, ngăn trở bề ngoài lấn lướt. Đồng tâm hiệp lực như vậy, noi theo chánh thể khoan hồng của Hoàng-đế và Pháp quốc bảo hộ, thời dân tộc có thể càng ngày càng tấn tới.

Thưa toàn viện các ngài,

Sự tranh đua trong lúc tuyển cử ngày nay đã qua rồi. Hãy quên các cớ bất hòa cùng tình phe đảng, vì nước mình phải một lòng lo lắng, làm hết bổn phận, ước mong trong lúc chúng mình bàn luận tỏ ra một cách có thể giá cho Viện Dân biểu.

Đại Nam vạn tuế!

Đại Pháp vạn tuế!

Kim triều Hoàng đế vạn tuế!

Phải chăng ở trong có đều ức?

(Chủ nhà bị đuổi, đồ vật bị vất ra đường hư nát cả)

HUẾ — Chiều 9 Novembre này, lúc 5 giờ chiều, trước nhà số 11 ở đường Abattoir, thấy Cò cùng lính cảnh sát và nhà chức trách kéo tới rất ồn ào, còn đồ vật trong nhà ấy, từ cái giường, bộ ván, đến chiếc chiếu, nồi, trách... gì gì đều có kẻ khuân tống ra ngoài đường cả. Chủ nhà theo kêu nài van lạy, song vô hiệu.

Hỏi, thì người con ông chủ nhà ấy kể rõ đầu đuôi:

« Nguyên cha tôi Nguyễn-Tuyết, chủ nhà này, ngày mồng 1 tháng 9 năm Bảo-đại thứ 7 (1932) vì túng thiếu, có cầm sở nhà này cho thầy Hồ sĩ-Ngạn, hiện làm Thừa Nhì huyện Hương-trà cùng bà vợ là Trần thị Phương; làm giấy viết 472$, song thiệt nhận có 400$, giao hạn 4 năm tức 1 tháng 9 năm Bảo-đại thứ 11 (1936) thì chuộc lại. Trong thời gian ấy, vợ chồng thầy Nhì còn buộc cha tôi phải thường thường góp mỗi ngày 2 cắc ($20 tức là tiền thuế nhà mỗi tháng 6$00. Đương lúc túng, buộc gì cha tôi cũng bóp bụng vâng theo, trong 4 năm không ngày nào góp thiếu một xu.

« Ngày 18 tháng 8 năm ngoái, gần đến kỳ hạn (sách kỳ hạn 12 ngày), cha tôi đem bạc xin chuộc, thì 2 vợ chồng thầy Nhì bảo phải đưa đủ 600$. Cha tôi nài xin mãi, không được; đến xin chuộc 500$, cũng không được! cố ý dần già cho quá kỳ hạn đặng đoạt nhà của cha tôi.

« Chẳng biết làm sao, cha tôi phải làm đơn kêu Phủ. Trước mặt quan trên, thầy Nhì cũng không chịu, cứ đòi đủ 600$

« Cách đó cha tôi lại có đơn kêu nữa, song vô hiệu. Đến năm nay cha tôi kêu nữa cũng không ăn thua gì. Ai hay thầy ta đã đâm đơn tại tòa án Tây dấu không biết nói rằng cha tôi thuê nhà ở mấy năm mà không trả tiền! Bữa nay thấy quan và lính tới đuổi chúng tôi đi, còn đồ vật họ vất ngổn ngang cả ra đường gãy hư thật là thảm!

« Thế là cái nhà này, khi không phải về họ! Ư quá! »

Việc đã đến tòa, xin thuật lời kêu van trên, cung tài liệu cho thần công lý soi xét.

P. V.

MUA BÁO ĐƯỢC BIẾU SÁCH !!

Mua một năm báo

POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE

(họa-báo ra ngày chủ nhật, riêng cho nam-nữ học sinh các trường Pháp-Việt trong xứ Đông-Dương)

của nhà in **MAI - LINH HANOI** xuất - bản

giá 1$80, được BIẾU NGAY 1$80 SÁCH của nhà Mai - Linh xuất bản ở xa xin trả thêm 0$30 cước gửi sách biếu.

Chỉ những bạn mua năm mới được hưởng sách biếu.

Nếu nửa chừng báo không ra nữa, nhà Mai-linh xin cam đoan trả lại tiền

HẠN BIẾU SÁCH ĐẾN 1er NOVEMBRE 1937

Thơ và mandat gửi về MAI - LINH — HANOI

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC KỲ TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày Các ngày xổ số sau này:

8 Août, 9 Septembre, 14 Octobre 2-12 1937 và [illegible] 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau này:

1 số trúng	4.000$	4.000$
8 »	1.000.	8.000.
60 »	100.	6.000.
360 »	50.	18.000.
3.600 »	10.	36.000.
4.029		72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$

1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý: BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 099 999 và từ số 100000 đến số [illegible] — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 299 999 và từ số 300.000 đến số [illegible] — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 499.999 và từ số 500.000 đến số [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ từ số 600.000 đến số 699 999 và từ số 700.000 đến số [illegible] — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 899 999 và từ số 900 000 đến số [illegible]

VÌ CAN TỘI ĐÁNH NGƯỜI

Một viên đồn khố xanh và mấy viên sơn-đầm Tây Nam ra tòa Thượng thẩm Hanoi

Ngày 3 Novembre tòa Thượng thẩm Hanoi đã họp phiên đặc biệt xử vụ viên sơn đầm Perna lĩnh chức Cẩm ở Nam-định, viên sơn đầm Gœury ở chùa Thông (Sơn tây), viên đồn Damoura coi đồn khố xanh ở Paong ý (Thanh hóa), viên sơn đầm Voisard ở Gia lâm; viên sơn đầm Bazin lãnh chức cẩm ở Bắc ninh, can tội đánh và giam người vô cớ trong mấy tháng trước.

Trước tòa, các bị cáo đều chối, còn kẻ làm chứng (trong có các quan Công sứ hạt họ nhận chức) đều khai bị cáo là người tánh hạnh tốt, những đều là dân bị đánh và kêu oan kia, thầy vu oan cả.

Tòa hoãn đến 8 hôm mới nghị án.

ĐẤU XẢO TRÂU BÒ TẠI THANH-HÓA

Ngày 11 Novembre vừa rồi, tại tỉnh lỵ Thanh-hóa, quan Sứ cùng các quan Tỉnh có tổ chức cuộc đấu xảo trâu bò trong tỉnh ấy. Có nhiều giải thưởng xứng đáng thưởng cho ai có trâu bò béo tốt.

KHO Chuyện

Hôm 3 Novembre, tên Nguyễn v. Phúc 23 tuổi, vào hiệu giầy của bà Nguyễn thị Vinh ở phố Huế (Hanoi), tự xưng là nhân viên sở Mật thám đi khám xét đồ mất trộm có trữ trong nhà ấy, muốn khỏi phiền lụy thì đưa nó 3$. Bà Vinh nói để mời đội xếp đến chứng kiến, tên gian xảo ấy hoảng, vụt chạy dài; ra khỏi đó thì bị túm!

Theo *Đông pháp*, tuần lễ trước đây một thầy cúng ở bãi cát (Hanoi) cúng cho người, lúc hầu đồng, thắt cổ thế nào đến nghẹt họng lăn ra chết tươi!

Cái gương cho bọn tin thần tin thánh!

Hội nghị 9 cường quốc ở Bruxelles (Bỉ-lợi Thì) ngày 3 Novembre, mục đích để « bảo Nhật đã phạm vào điều ước đã ký với nhau. Thế mà lúc chưa hội thì nai bên Anh và Mỹ đổ cao nhau cái trách nhiệm về hội nghị ấy.

Mấy cường thế chủ nghĩa hòa bình rõ làm chuyện dớn!

THƠ-TÍN

Cùng mấy ông thất nghiệp ở Fa foo

Nếu thấy ấy gạc các ông mà có đủ giấy nhận bạc v. v. thì các ông cứ kiện với quan Địa chánh và quan Sứ.

Ô. Nói Thẳng, Tuy hòa

Hai bài nói chuyện thầy giáo lười biếng và góp tiền tạ trường, không đăng được, vì việc xảy ra lâu rồi.

Cùng dân làng Vịnh-đại, Đức thọ, Hàtịnh

Được thơ các ông gởi cho Hội đồng Dân viện mà không ký tên, lý trưởng không áp triện, nên không đăng được. Vậy các ông nên viết lại, ký tên minh bạch mà gởi thẳng cho Ban Thường Trực viện Dân biểu ở Huế.

Ô Rỏ chuyện ở Ngọc điền, Hưng nguyên, Nghệ An

Được bài ông kêu oan, song không đăng được, vì trong bài không ai đứng ký tên, và lại án đã chung thẩm rồi.

T. D.

Sách in lần thứ năm!

NẾU KHÔNG TỐT NHẤT, SAO CUỐN

Nam nữ bí mật chỉ nam

Đã phải in lần thứ năm?! Chả thế, nhiều cuốn sách bắt chước cũng thêm hình vẽ bài thuốc v. v., song Quốc - dân còn lạ gì.........

Sách này gồm có: *Các hình vẽ đồ vẽ sinh-thực-khí của Nam-Nữ, các vi-trùng bệnh phong-tình, các hình bào thai từ một đến chín tháng. Cách vệ-sinh cho việc Nam – Nữ phòng-sự, các bài thuốc để tự chữa lấy các bệnh:* Lậu, Dương-mai, Lãnh, hoạt – tinh, Điếu - kinh, Bạch đái, Thuốc bổ thận, Cố tinh, tráng dương v. v. Lại một thêm cách thụt rửa khôn khéo để tự chữa lấy khỏi ngay bệnh lậu v. v. Sách giấy ngót trăm trang giấy tốt, bìa đẹp. Giá vẫn 0$30. Xa gởi thêm cước 0$20, gởi C^tre remb^ent là 0$61, mua sỉ, lẻ, thơ và mandat đề cho nhà xuất bản:

Nhật-Nam, 102, hàng Gai - Hanoi

việc trong nước

HUẾ

Bắt được trộm!

Tên Phan-Long tức Don 50 tuổi, người làng Tự đình, huyện Hương-thủy, là một tên trộm có tiếng, đã từng can án nhiều lần.

Khi 3 giờ sáng ngày 9 Novembre này, lý kiểm phường Phú-bình đem dân đi tuần đến khoảng dưới cầu Thanh-long, thì gặp tên Don và 2 tên lạ mặt nữa cùng đi với nhau, các lý kiểm nhận lại hỏi, thì 2 tên lạ mặt vụt chạy thoát, còn tên Don thì vọt xuống một chiếc thuyền đậu sẵn kề đó, định bơi thuyền đi đông, lý kiểm và dân Phú-bình cố công theo bắt thuyền ấy, Don túng thế, bỏ thuyền nhảy ùm xuống sông, lội qua bên kia bờ; nhưng lý kiểm và dân phường đánh mõ vang lên, thì lý kiểm bên phường Phú-thọ đem dân ra tiếp, vừa thấy tên Don ở dưới sông lên, vì bắt được, đưa về xách hậu, hỏi tên họ quán chỉ và giữ lại để chờ sáng giải quan.

Bên phường Phú-bình rượt theo Don không được, trở lại bắt chiếc thuyền kia, thấy trong thuyền có 2 người đàn bà, 1 đứa trẻ con và những tang vật hơn 20 cái áo cả đàn ông, đàn bà, 1 cái than đồng 1 cái nồi đồng, 1 cái khăn gói, 1 khăn lông, 1 khăn mouchoir, 1 cái bật chỉ, 1 thẻ căn cước. Phường Phú bình cũng giữ tang vật và thuyền cùng những người đàn bà ấy lại, đến sáng ngày 9 Novembre cả hai phường Phú-bình và Phú-thọ đã giải tên Don và những tang vật qua nạp cho quan Bang-tá.

Nghe đâu tên Don đã thú nhận tội rồi, chờ xem nhà chuyên trách xét xử ra sao.

P. V.

THỪA - THIÊN

Dịch heo!

Gần đây các làng như Mỹ-lợi, Mỹ-á, Đôn-chử, Nghi-giang, Đông-trường, thuộc tổng Diêm-trường, huyện Phú-lộc có xảy ra nạn heo mắc bệnh dịch rất nhiều; heo lớn hay nhỏ mắc phải thì no bụng chết, một ngày họ đem đến bán tại chợ Mỹ-lợi có 7, 8 con; trong buổi chiều làm thịt gánh đi bán rao hay làm chia nhau mà ăn. Thứ heo ấy làm ra, thịt đen, thịt hồng, thịt trắng, song đều có hột cả. Trong thôn quê phần nhiều người không biết cách vệ sinh, thấy giá rẻ mua lấy ăn, nguy quá!

Mong nhà Thú y xét xem.

Ph. Q

Tiệc khánh thành nha huyện mà thu tiền dân như thu thuế sao?

Huyện Phong - điền vừa rồi có họp chánh phó tổng trong huyện dự trù một món tiền ba trăm đồng (300$) để làm lễ khánh thành nha huyện ấy vừa làm xong. Số tiền ấy đã quyết định buộc xã dân chiếu theo ngạch thuế về năm 1937 phân bổ các xã dân cứ mỗi 100$ phải góp 0$50.

Xin lấy một tổng Chánh-lộc làm thí dụ Tổng ấy ngạch thuế năm 1937 là một vạn ba ngàn đồng, thì phải chịu số bạc sáu mươi lăm đồng (65$) phân bổ như sau:

Làng Chi-long	21$10
Làng Phú-xông	7$10
Làng Trung-đồng	1$00
Làng Thanh-hương	11$20
Làng Chánh-lộc	10$00
Làng Vân-trình	10$70
Làng Hòa-xuân	3$70

(Theo tờ phiếu của chánh tổng Chánh-lộc ngày 16-9 ta)

Năm nay, huyện Phong-điền mất mùa, dân tình cơ cẩn, chạy lo thuế đã sáng mắt, nay còn bị đóng góp để làm tiệc, thật là quá đáng!

Cái lệnh quăng tiền theo ngạch thuế để làm tiệc này, có lẽ xưa nay, dầu quan Sứ, quan Tỉnh chưa ai làm, mà ở huyện Phong-điền này là lần đầu tiên. Mong Tòa Tỉnh ra lệnh chước miễn cho dân nhờ.

Rõ ràng

NGHỆ - AN

Cái nạn trộm trâu

Hồi đầu tháng Août, ông Cửu-Trợ ở làng Tri-chỉ (Nghĩa-đàn), có mất 2 con trâu ở Bàn-mai, địa phận tổng Hạ-sưu. Cách vài hôm sau, thấy có giấy chiêu đề ở xã Yên-thái, tổng Hạ-sưu. Ông Cửu-Trợ phải chuộc làng Yên-thái 3$, được nhận trâu về.

Cách ít lâu, có người báo với quan huyện Nghĩa-đàn rằng: « Hai con trâu ấy chính tên Bính ở làng Kẻ-môi và tên Xang ở làng Kẻ-mai bắt trộm, lúc đi giữa đường gặp ông Lê-văn-Quý (Hội viên huyện hạt) chúng bỏ chạy, ông bắt lấy trâu

Hiện quan Huyện đã sức bắt Bính vợ Xang ở tại huyện hơn một tháng nay, hai tên ấy cũng đã thú nhận.

Dân cày

Đã vu cáo lại thù vặt

Dân làng Quỳnh-đôi chúng tôi lâu nay bị bọn hào cường hà lạm nhiều điều. Ngày 15 tháng 8 ta, nhân việc tế ở đình, chúng dân có đưa một bản thỉnh cầu gồm có 12 khoản ra xin hương hội cải cách. — đại ý nói xin tính sổ chi tiêu bốn năm lại đây, và mấy điều cải lương hương chính v. v. Cách ba hôm sau (18 tháng 8 hương lý trình quan sở tại vu cáo rằng dân làm « biểu tình »..., quan bắt 18 người giải dồn Cầu-giát.

Nay nhờ quan đầu và quan Huyện minh xét biết là lời vu nên tha về. Nhưng từ đó hương lý đem lòng, oán dân mà sinh chuyện lôi thôi:

Tên Nguyễn-xuân-Trữ đem muối lên mạn ngược đổi gạo, gặp lý trưởng, bắt đổ muối xuống ruộng, lại đá tát tên Trữ và bảo: « Mày làm đơn kiện, tao đánh cho biết mặt. Tên phu xe Hồ sĩ-Thiện đi đỗ xe nơi đường nghỉ, gặp xe đạp lý trưởng, chưa tránh, thì lý xuống xe đánh đập tàn nhẫn. Vì nghi cho lại này có tên trong đơn kiện.

Đã vu cho dân dân cái tội lớn, còn thù hiềm sanh sự, dân chịu sao nổi?

Đồng dân làng Quỳnh đôi

HÀ - TỊNH

Phỉnh đứa bé đánh bạc để mua rẻ ruộng

Nguyễn-trí-Ca 17 tuổi, ở làng Hoàng-hà, xã Thái-hà, phủ Thạch-hà, cha mất đã trên 10 năm, mẹ mới mất tháng 5 ta năm nay, chỉ còn ông nội. Trong làng có hai tên Hoàng - văn - Tiến, Thái-hữu-Ý thấy đứa bé côi quạnh, bèn dụ dỗ đánh bạc, làm cho Ca thua thiếu của 2 người 190 quan. Họ buộc Ca phải viết khế chấp 2 sở ruộng cho họ, lý; trưởng Thái-hữu Lộc thông đồng cùng tên Ý và Tiến áp triện chứng thực. Nhưng phần ruộng của Ca hiện cày ăn hoa mầu, đều của ông nội y (Nguyễn-trí-Tri, nguyên trước cho cha mẹ y giữ làm ăn, chưa có phần thơ chia phân.

Việc gian xảo này bại lộ, ông nội của Ca biết, đã có đơn bày tỏ trước cửa công. Tên Ca cũng đã khai trước mặt quan địa phương rõ ràng.

Đến đầu ngày 16 Octobre 1937, hai người con trai ông già Tri (tức Ca kêu bằng chú hay bác gì đó) là Trí Thược, Trí Quắc, đem trâu ra cày 2 sở ruộng kia (thuộc thôn Tự cường, xã Phương-mỹ), thì tên Tiến (người phỉnh Ca viết khế chấp ruộng) cùng gia đình ra đánh bị trọng thương Tổng lý đã chứng nghiệm giải nội vụ lên quan. Hiện Quắc, Thược đã nằm tại bệnh viện Hà-tịnh.

Việc gian xảo đoạt của người như thế, tưởng quan trên không lẽ dung thứ; tội tên lý trưởng Thái-hữu-Lộc thông đồng nhận khế càng đáng trị.

X.

QUẢNG - TRỊ

Lý trưởng lộng quyền

Chúng tôi là dân làng Vân-qui, phủ Hải-lăng, xin tỏ bày việc sau này:

Từ ngày Đỗ-Nhiếp làm lý trưởng đến nay, dân làng chúng tôi chịu nhiều nỗi thiệt thòi:

1) Tháng hai năm nay, đến kỳ quân cấp điền thổ, lý trưởng Đỗ-Nhiếp, nghe theo lý trưởng thôn Vân-trị là Nguyễn-Duyệt, làm nhiều sự bất minh, cao họ tự quyền, làm danh sách nhân đinh bất minh; hơn bảy tám tháng mà quân cấp vẫn chưa xong. Hiện còn gần một trăm dân chưa có ruộng khẩu phần, phải chịu đói khổ. Vụ trái vừa rồi, ruộng đã bị thất thời; đến nay đã bắt đầu vụ mùa mà dân vẫn chưa có ruộng cày cấy! một vụ nữa thì dân lấy gì mà nạp thuế cho nhà nước?

Lại còn số ruộng trích từ số Nội-hảo thứ 19 cho đến thứ 21, lý trưởng bán ba mẫu cho Nguyễn-Trữ thôn Vân-trị, giá bạc 18$, chia tay bỏ túi.

2 Ruộng chuẩn ngũ Cõ La năm nay không đấu giá, lý trưởng tự quyền bán lấy tiền tiêu việc gì mà Đại hào, tộc biểu và hương không biết.

3) Mãi hành đã ba năm nay cũng không khi nào hội đồng để chấm cứu.

Mong quan trên xét.

18 người dân ký tên và điểm chỉ

QUẢNG - NGÃI

Một vụ kiện đã 15 năm mà xử chưa xong!

(Làng chiếm đất dân)

Ngày mồng 2 tháng 10 ta (4-11-37) tên Trần-Cang 16 tuổi ngụ làng Bàn-thới, tổng Hành-sơn, huyện Nghĩa-hành, đến Tỉnh gởi đơn về Bộ kêu oan cho cha nó bị can giam tại lao về sự dành đất, mà làng Vạn-xuân xâm chiếm của nó. Câu chuyện như dưới:

Nguyên ngày 6 tháng 12 năm Kiến-phước nguyên niên (1884), người làng Vạn-xuân là Lão-trưởng-Ngô có bán đoạn cho Trần-Sơn (tức ông Cố tên Trần-Cang) một đám đất tại xứ Đồng-ó, bộ làng Vạn-xuân, giá là 90 quan, trong khế có chủ hải Tuệ và phó hương Trạy ký chứng. Từ ấy về sau, Trần-Sơn để cho con cháu canh trưng, đều có giấy biên lai đóng thuế của tất thứ lý trưởng rõ ràng.

Năm Duy-Tân thứ 8 (1914), làng ta lại bỏ mới, thì người dâu ông Trần-Sơn là thị-Hạnh đứng bộ. Sau thị-Hạnh giao lại cho Trần-Mỹ (chắc thừa tự tức cha Trần-Cang) quản thủ. Trong đám đất ấy, hiện Trần-Mỹ có cho bọn Đào-Quyền, Võ-Học, Phạm - Cầu và Đinh - Chữ thuê ở, đều có giấy thuê, duy tên Nguyễn-Tùng cho ở đó, không có giấy mướn. Không ngờ người trong làng Vạn-xuân là Cửu - Tuông tức Lô - Cự, đem biết tên Nguyễn-Tùng không có giấy mướn, mới thông đồng với lý trưởng Võ Luân tạo khế mạo xưng là của tổ nghiệp, năm Khải-Định thứ 6 (1921) bán cho Nguyễn-Tùng lấy số bạc là 60$. Năm sau, Trần Mỹ đánh kiện, thì Huyện, Tỉnh kết án tên Lô-Cự và Võ - Luân đều trượng 80, nhưng không thấy sức đất ấy về ai.

Từ ấy về sau Trần-Mỹ thường nại luôn, mà không thấy xét xử

Năm ngoái, nhơn Hội-đồng đạc điền về làng, Trần-Mỹ xin khai nghiệp chủ đám đất số 1065 ấy, mà lý bộ không nhận, lại đánh nhận là của làng; đến ngày 13 tháng 12 năm ngoái (1936) hương lý làng Vạn-xuân đem dân ước có trăm người ra đánh cây đám đất của tên Trần-Mỹ. Cha con Trần-Mỹ ra cản trở đều bị chúng đánh trọng thương, rồi chúng lại [illegible] làm cho tên Nguyễn - Hoán và Nguyễn-Phích có thương, vu cho cha con Trần-Mỹ đánh....

Việc đến Huyện xét kết án Trần Mỹ 6 năm tù, con là Trần-Trung, Trần-Cang 3 năm tù, giải về Tỉnh giam dịch.

Ngày 29 tháng 7 ta (3-9-37) tòa Nam án Quảng-ngãi xử lại, tuyên án Trần-Mỹ hai năm tù, Trần Trung án 8 tháng, Trần-Cang án 6 tháng, nhưng tha cho Trung và Cang về, còn Trần-Mỹ lưu giam. Còn đám đất số 1065, sức Trần-Mỹ nhượng giao cho làng Vạn-xuân 2 sào.

Án này có oan, nên Trần-Cang (con Trần-Mỹ) đã có nhiều lá đơn kêu lên Bộ, tòa Khâm, đã 6 cái biên lai thơ « Recommandé » của tòa Bưu-điện, mà chưa thấy xét. Nay lại có đơn gởi kêu về bộ Tư-pháp và tòa Khâm lần nữa.

Rất mong thần công lý xét thấu đến nỗi oan này, mà tha cho tên Trần-Mỹ được về kẻo tội!

L. b Kh.

PHÚ - YÊN

Hát giúp nạn dân

Anh em ở vùng Gò-duối (Đồng-xuân) tổ chức 2 đêm hát tại rạp hát ông Rigel, đêm 20 và 21 Octobre 1937 kết quả:

Thâu	156$50
Chi phí	51$02
Còn lại	105$48

Đã nhờ quan Công-sứ Phú-yên chuyển giao số bạc ra hội cứu tế.

X lai cảo

BÌNH - THUẬN

Giúp nạn dân

Vừa rồi ông Nguyễn văn-Hiền (garde forestier ở Tánh linh) cùng ông Nguyễn-như-Hưởng (hiệu trưởng trường Tánh-linh) có quyên được 43$45 để giúp nạn dân ngoài Bắc. Số tiền đã gởi tại Huyện ngày 26 Octobre

Lai cảo

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP

KẸO KHUYNH - DIỆP

DẦU BA - CÔ

KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC

KEM VÀ PHẤN TOKALON

THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL

CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU **VIỄN - ĐỆ**

ở Bến-Ngự HUẾ

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

trọc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycée: ở Khắp Đông-Dương

DÀN ÔNG THÂN HƯ

THUỐC LƯƠNG-NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy Phách là thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng, đau lưng, váng đầu rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bả chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương không cứ lúc nào, tinh khí không kiên được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiên. Khi giao hợp tinh khí ra mau

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất xạ nạp tử cung.* — Tinh khí rỉ rỉ rỉ, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, váng đầu, khắp toàn thể đau mỏi, ướt qui đầu, tiểu tiện có ít vẩn...

Có các bệnh kể trên dùng LƯƠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ HUY PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm lắm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tẩm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bộ được sinh khí, cố tinh, và đặt nhất là vị «hải cẩu thận». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được hoàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng: váng đầu, ù tai chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LÊ-HUY-PHACH

N 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 73 Route Bến thủy. Vinh: Sinh Huy 49 phố ga. Huế; Văn Hòa 22 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thăng Av. Khải định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale. Nhatrang: Ng. đình Tuyến Tailleur tonkinois. Tuy hòa: Ng-x Thiền. Dalat: Nam Nam dược phòng. Phan-rang: Bazar Vũ-sơn Phanri: Ích công-thương-cục. Faifoo: Chấn-Liên, 233, Pont Japonnais. Pleiku, Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

H.H.

Nguyễn-Yên, làng Phú-luông (Hàm-thuận) Phan-thiết			1$00
Cù-thái-Khương, buôn bán — do —			1 00
Phạm-n-Khuê.	id	»	1.00
Nguyễn-t-Hợi.	id	»	1.00
Lê lâm Lợi.	id	»	1.00
Nguyễn-thị-Dậu	id	»	1.00
Trần-t.x.-Phương	id	»	1.00
Lê-thế-Lộc	id	»	0.50
Huỳnh-ngọc-Bích		»	0 50
Lê Bích (quận Quảngnam)		»	0.50
Lê-Lầy		»	0.50
Trương-Sùng Hoa-kiều)		»	0 50
Trần-văn Dậu		»	0 20
Đặng-Trứ		»	0 30
Trần-văn Ân		»	0.30
Nguyễn-thanh-Long		»	0.30
Đoàn minh Tố		»	0.20
Thuận Nghĩa		»	0.50
Vô danh (Xóm lụa)		»	0.10
Trương quang Xương Hai lục, (Hoa kiều)		»	0.60
Phạm Nhị, Nhơn lộc, Quảngãi			2 00
Lâm Thiện		»	1 00
Đào thị Chuân		»	0.50
Trần Khanh		»	0.50
Cộng.			16.00
Số trước			373.27
Tổng cộng			389.27
Gởi Hội Trung-ương Cứu-tế Huế			271$25
Còn lại			118$02

(Còn nữa)

. . .

Danh sách và số bạc của ông Nai-Cu Ba ở Thakhek 122$; của ông Phan-quang-Quyền ở Huế 57$80 và ông Đặng-Khải ở Faifo 8$40 sẽ lần lượt đăng sau.

Trong nhà trong cửa
ai ai
cũng phải có sẵn
THUỐC HƯỜN
PASTILLES
VALDA
dạng khi, có con nít đi học, Khi có ông già bà cả ra về, Cũng số người phải đi ra, tới sở làm.
THÌ ĐEM THEO TRONG MÌNH
hoặc ngậm cho thông cổ thông hơi
Khỏi bịnh,
hoặc ngậm mà trừ bịnh,
như Ki sổ mũi, đau cổ, mệt thở, ho đàm, tức ngực, ưởn, vản.
MÀ NHỨT LÀ PHẢI NHỚ
dùng lấy một thứ
THUỐC HƯỜN
PASTILLES
VALDA
mà thôi
bán đựng trong hộp
coi trên nhãn phải có hiệu chữ
- VALDA -
MỚI THIỆT PHẢI

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết.

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5) xu tem gửi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá hạ, vào ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gửi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée tốt mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ và phái đàn mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH

AN-THÀNH có bán các thứ lãnh lụa Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pullovers, Chandails, quần tắm bể bằng coton và laine, các thứ tất Sport và tất kaki nhà Binh hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bán buôn giá đặc biệt.

AN-THÀNH

N° 42, Rue de la Soie, 42 — HANOI

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

HỘI TƯ-BỔN LẬP THEO CHỈ DỤ NGÀY 12 AVRIL 1916

Vốn đã đóng tất cả: 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

HỘI QUÁN
7, Avenue Edouard VII
Thượng-Hải
Số tiền dự trữ tới ngày
31 Décembre 1936
(cho cõi Đông-Pháp) →
$2.339.121,43

QUẢN-LÝ CÕI ĐÔNG-PHÁP
78 đường Chaigneau
SAIGON
$2.227.770,53
Tiền cho vay trong cõi Đông-Pháp để đảm bảo số tiền đóng ← vào Hội kể trên dây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIỆM MỞ NGÀY

CHI NGÁNH ở Saigon 26 Bd. Chaigneau | **28 OCTOBRE 1937** | CHI NGÁNH ở Hanoi 8ter, phố Tràng-thi

CHỦ TỌA: SEIFERT, tổng lý nhà Pháp-hoa ngân-hàng ở SAIGON
DỰ KIẾN: Các ông ĐOÀN-MINH KHIÊM và VƯƠNG-KHOANG
Có quan Thanh-tra của chính-phủ chứng-kiến.

Cách thức P — Hồi nguyên vốn

Số ra ở bánh xe: 1630-2276-670-1766-237-1178 1531

6670	Ông HUYNH-VAN CHUONG ở Go-Cong	400$00
12337	Ông HUYNH-VAN-LIEU ở Can-Duoc	400 00
16178	Ông PHAM VAN-KY ở Gia-Dinh	500 00
19531	Phiếu chưa phát hành	

Cách thức số 2 — Hồi nguyên vốn:

Hạng bộ trúng: 1351 *có các phiếu số* 113-13356-13122

113	Ông NGUYEN-VAN-CANG ở Can-tho	1000$00
13356	Ông LY-VAN-TOAN, 13 phố Harmand Hung-Yen	500 00
13122	Ông LUONG-PHAM KHAI ở Qui-Nhon	500 00

Cách thức số 3 — Hồi nguyên vốn:

Hạng bộ trúng: 1512 *có một phiếu số* 1031

1031	BÀ BRIDOUX ở Saigon	1.000.00

Xổ số trả tiền lời cho phiếu số 3 — số tiền chia: 149$94

Phiếu số 1902 đã trúng ra là phiếu 125$
8 phiếu vô danh sau này: 1903-1904-1905 1906 1907-1908-1909-1910 mỗi phiếu được lãnh 18$75

Cách thức số 8 — Xổ số thứ 1 — Hồi vốn gấp bội

5192A 5192B	Phiếu đã hủy bỏ.

Xổ số thứ 2 Hồi nguyên vốn

Hạng bộ trúng: 161 *có các phiếu số* 28444-4906-7621-11251 6622-20745

28444	Ông HO VAN-THEM ở Phan-thiết	200$00
4906	Ông NGUYEN-VAN-TU làng Đào xá H. Kim sơn—Ninh-binh	200.00
7621	Ông NGUYEN-VAN DONG, tri phủ Lạng-giang, Bac-Giang	200.00
11251	BÀ HUYNH-THI-MUON ở Go-Cong	200.00
		200 00

Xổ số thứ 3 — Miễn góp

Hạng bộ trúng: 1455 *có các phiếu số* 25637-16993-1169-18 632-22392 22813-15386-15364

		Giá bán	vốn
25637	Ông NGUYEN-HONG-HAI, ở Chan [illegible]	302$00	500$00
16993	BÀ LE-THI-LUYEN, 16 phố Hàng-gạo ở Hanoi	264 00	500.00
1169	Ông NGUYEN-VAN-KHOAN ở Saigon	117 00	200.00
18632	Ông LE-VAN-GIAT ở Phan-thiet	114 40	200.00
22392	BÀ NGUYEN NGOC DIEN ở Can-tho	113.00	200 00
22813	Ông PHUNG DIEU ở Cho-lon	112 00	200 00
15386	Ông DANG-VAN-TU, 3e quartier, Phu-tho	106 00	200 00

Kỳ xổ số sau nhằm vào ngày thứ hai 29 Novembre 1937 tại sở chính của bổn hội bên cõi Đông pháp 26 đường Chaigneau ở Saigon.

Hội cần dùng Đại lý và kinh-kỷ-viên có đủ tư cách và giấy chứng nhận tốt

PHIẾU MỚI CÁCH THỨC «P»

Phiếu TIẾT-KIỆM cách thức P của Hội
VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
có thể gây được một số vốn là:

10.000$00	mỗi tháng	đóng có		25$00
8 000 00	»	»	»	20 00
5 000.00	»	»	»	12 50
4 000 00	»	»	»	10 00
2 000 00	»	»	»	5 00
1 000.00	»	»	»	2 50
500.00	»	»	»	1 25
400.00	»	»	»	1.00

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM cần dùng người có đủ tư cách để làm đại-lý và kinh kỷ-viên.

Kể ngay từ tháng đầu mới mua phiếu sẽ được dự cuộc xổ số hoàn vốn trước kỳ hẹn đã định. Phiếu trúng ra, được hoàn lại ngay số tiền bằng vốn phiếu, chẳng kể số tiền người chủ phiếu đã góp được bao nhiêu. Mỗi khi lãnh tiền rồi, người chủ phiếu không phải đóng chi nữa hết. Nếu chẳng có may trong các cuộc xổ số hằng tháng, thì vốn phiếu sẽ hoàn lại sau 25 năm là chừng. Mua phiếu của Hội VẠN-QUỐC-TIẾT-KIỆM có thể:
1 — Vay được
2 — Có giá chuộc bảo hiểm } sau khi góp được 2 năm
Chủ phiếu lại có thể xin ngừng đóng góp.

Núi Ngự Sông Hương có thú chi hay?
Đất Thần-kinh có tin gì lạ?

Trước lúc các Ngài sẽ ghé chơn đến thành phố HUẾ, xin để ý nhớ có ba chữ này: (MỘT BA BẢY) xem rõ đúng có sự thật, cuộc mới hiện tại ở số nhà 137 có nhiều hàng mới, bán giá mới hơn, xin kể qua sơ lược mấy vị như sau này: Lãnh Sông Hương, Lương Lư Cả, Nhiễu Ngũ Hữu, Xuyến toàn-tơ Lụa Xa Xy Sa Bắc kỳ, Gấm Thất Thể, Đoạn Tàu đen, Satin tốt Lụa Hà Đông Lãnh Làng Bưởi, Sa Song Ngư, Cầm Cuốn trắng, cachemire mùi Sa Văn Minh, Lụa Kim Cương, Lương Hanoi, Cẩm Nhung Tàu, Sable mousse Lại có bán hàng tạp hóa Tàu thời mà nhiều vị cần dùng thích hợp; Phấn sáp nước hoa, giày Bata' mũ Feutre, savon Tokalon, Mondia Cadum và Lux. Eau de cologne Pompéia Bourjois ở Pháp mới qua rất tốt, giày da khâu mà vỏ sửa hợp giá, phao trà vải trắng và các thứ vải mùng của ta xem ra cũng khá, giấy bút, gôm bi vở croquis viết chì xanh đỏ v. v...

Xin để ý trước lúc muốn mua một vật dụng gì, xin cứ tự do vào xem hàng so giá mới hay hàng tốt, giá ta rõ ràng, bất cứ vị hàng gì đều có thứ tự sáng nhẹ phân biệt khác nhau, có làm đại lý cho hàng savon, và bán sỉ giấy mùi các thứ vậy các ngài muốn dùng thứ hàng gì, xin mời đến hiệu THUẬN-LONG số nhà 137 đường Paul Bert HUẾ.

Đó là một nhà chuyên môn buôn hàng tận gốc, muốn bán kịp thời ăn lời rất ít.

Ngày mở cửa bán hàng 30 10-37

Có cửa hàng phụ
Thuận-Long Đồng-hới
có bán đủ các hàng kể trên

Nay kính,
Thuận-Long
137, Đường Paul Bert, HUẾ

Số 26

THI TÙ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(Tiếp theo)

Của cụ Tập-Xuyên:

3/ Bạch chủng khiêu lương hoàng chủng khinh,
Niên lai đề sự cạnh vô thành.
Phong vân vị thỏa anh hùng khí,
Thiết huyết không tồn liệt sĩ danh,
Đại cuộc ư kim vô hảo trước.
Cùng hoang vãn đạo mỗi thôn thanh.
Lâm nguy tất cạnh quân năng tử,
Tâm qui ngô sài nhẫn độc sanh

[illegible]

DỊCH:

Giống trắng mạnh, giống vàng hèn,
Mấy năm công việc chả gì nên.
Gió mây chưa thỏa vài hơi thở,
Sắt máu còn lưu một cái tên.
Cuộc lớn lỡ chìa xoay bí nước,
Tin buồn ra đảo nín không rên.
Lâm nguy khẳng khái ngươi hay quyết,
Hổ kẻ dư sanh nợ chửa đền.

. . .

Của Minh-Viên:

4/ Bất độc liên quân diệc tự liên,
Hà sơn tấn khí bán tiêu nhiên,
Bạch y nan đắc ưu thời khách,
Hoàng họa kỳ như vị hối thiên,
Tổ quốc tiền đồ hà xứ đồ,
Ngô sài tố nguyện kỳ phần khiên,
Khả liên trù nẵng thân bằng tại,
Bán đật hà bương bán ngục khuyến.

[illegible]

DỊCH:

Không những thương ngươi tớ cũng thương.
Non sông nghễnh lại cảnh mơ màng.
Đời dân gánh vác phường dân trắng?
Trời chẳng ăn năng họa giống vàng
Nước tổ vận sau chưa định chỗ,
Bọn ta lời hẹn cứ sai đường.
Đau lòng thân hữu còn trơ đó,
Nửa mắc tù lao nửa bỏ làng!

. . .

Bài thi của Dương Thiệu-niên:

5/ Vị hà sơn tích vị quân liên,
Hưng tình hà lại bội thắng nhiên,
Thượng hữu nhứt thành hưng Hạ địa
Tranh như bách nhị tứ Tần thiên,
Khiêu đăng Long thổ liêu ngôn tại,
Lạc nguyệt Lam-giang biệt mộng khiên,
Hùng phách khả tri vô táng địa,
Tam kỳ quốc thổ tận nô khuyên.

[illegible]

DỊCH:

Tiếc non sông để mối hờn to,
Vừa được tin buồn ruột héo xo.
Một mảnh đất mong khôi Hạ nghiệp, (1)
Trăm hai trời khéo giúp Tần dô. (2)
Đèn khêu thành Phụng (3) lời kỳ hứa,
Trăng dọi sông Lam chuyện dặn dò.
Hùng phách, nơi nào chôn đặng xứng?
Ba kỳ đất nước thảy vòng nô!

. . .

6/ Có 3 bài tuyệt của cụ Tập-Xuyên sau này là lâm ly khẳng khái hơn:

1/ Thập vạn hoành ma chí dĩ không
Đông minh tiêu tức trệ qui hồng.
Long tuyền vị thí tân hình nhẫn,
Do hướng gia sơn tác quỉ hùng.

[illegible]

DỊCH:

Mười vạn mài gươm chuyện trống không.
Biển đông mây gió bặt tin hồng!
Long-tuyền chùi sẵn còn chưa thử,
Vẫn chiếm non quê một quỉ hùng.

2/ Thập niên ưu quốc thử tâm tiêu,
Thệ hiệp phong vân dũng huyết triều,
Đản nguyện sanh tài tẩn như thử,
Lạc Hồng thiên cổ vị ưng khiêu

[illegible]

DỊCH:

Mười năm lo nước máu sôi lòng.
Thề quyết xoay nên cuộc gió giông.
Nếu được sanh tài đều thế cả,
Ngàn thu Hồng Lạc lửa bừng nồng.

3/ Phi hồng khứ yến tổng thương tâm,
Trọng phựu quân thi lệ mãn khâm,
Bắc vọng thần châu yên vũ cách,
Cuồng phiên đông hiệp nộ triều ngâm.

[illegible]

DỊCH:

Hồng bay yến tách mối thương tâm,
Đọc lại thi ngươi lệ nhỏ dầm!
Xa ngắm Thần châu mưa khói tỏa,
Gió xua sóng giận tiếng ỳ ầm.

XLI

Tùng-Nham khóc Hải-Côn:

Tùng-Nham và Hải-Côn, hai người cả thầy trò và bạn hữu, cùng ra vào trong rừng núi. Tùng-Nham bị bắt trước khi Hải-Côn tự sát, ở trong ngục nghe tin Hải-ông chết, Tùng-Nham có câu đối:

(Sẽ tiếp)

(1) Vua Thiếu-Khương chỉ một thành ruộng mà khôi nghiệp nhà Hạ.
(2) Nhà Tần được phong đất Quan trung nên làm nghiệp Bá.
(3) Thành Hanoi (câu này có người đọc khác mấy chữ, nhưng cũng một ý).

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bịnh đau mắt là một bệnh rất nguy hiểm cho ta, vì ta không nên lấy hai con mắt của ta là vô trọng, hễ ta thấy mắt đỏ cùng có nhắm tan mắt giả, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Màng vì Mòng, trái mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9, giá 0$25 1 lọ các bệnh đau mắt này dù nặng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ÁP 47 Minh-Kà Sầu-Minh (Tonkin) thế nào cũng man khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ÁP là không chính hiệu. THUỐC GIA NHÀ PHIẾN. Nếu các ngài muốn bỏ thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không mệt nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bệnh, thì chỉ nố ng ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hít mộ điếu vào là khạc nhổ nôn mửa, giá 1$00 1 , nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là chẳng, xin các ngài đọc bài này tìm cu tới thiện đáp nộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó, khi mua gởi lính hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam-Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gềm Pont-mỹ, Mai-linh 60 Avenue Paul-doumer Haiphong. Chân đại-lý Hoế Saigon vân vân.

TRỊ TẬN GỐC

Tuyệt nọc các chứng bịnh Phong tình

Chỉ có thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

HIỆU

ÔNG - TIÊN

hay hơn hết, bất
cứ bịnh nặng nhẹ lâu mau
thế nào, dầu cho độc đã nữa thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

Hiệu ÔNG-TIÊN cũng tống lôi gốc
độc ra dứt tuyệt khỏi căn
trừ cũng không hại
sanh đục không
hành bịnh
nhơn

Cam đoan chắc chắn, trăm người không
sai một (chắc như vậy).

ĐÓN COI SỐ BÁO TỚI

bức thơ ở Pháp-quốc
gởi về khen tặng

Có bán khắp nơi

KHAI TRƯƠNG TIỆM MỚI

HUẾ — Chiều 13 Novembre vừa, ông Đoàn-văn-Phong đã khai trương tại số 17 rue Paul Bert cửa hàng « L'IDÉAL ». Trong 7 ngày rằng, có trưng bày các đồ vẽ hội họa, chạm trổ, thêu, cùng kính v. v...

Lai cáo

GRATIS 1938
PRIX COURANT ILLUSTRÉ
GRAINES, COLLECTIONS, CATALOGUES, MANUEL
Maison A. MAURY, fondée en 1850
PARIS — 8, Boulevard Montmartre, PARIS

RCA

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhà
Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI - LÝ :
LÊ-VĂN-TÀI
82 -:- rue Georges Guynemer -:- 82
SAIGON

HẾT KHÍ LỰC Chữa rất cần thận, rất chóng hiển hiệu, khỏe vô lâu dài.
thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS Giá bán 3 $ mỗi mươi ống đủ lâu hình niên

LẬU CÓ MỦ Đau cùng bàng quang, cùng hòn giới, cùng giọt chẳng mủ, nóc nóc.
Thì dùng thuốc BLENNOGÉL GIBERT - 3 $

TIÊM LA Chữa rất cần thận, hiển hiệu, hòn đau, dễ đem, theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi Chữa bịnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiển hiệu.

Hộp năm mươi viên : 3 $

Gởi kín đáo và recommandée nếu hiệu nhận được tiền, chèque hay mảng da. Muốn gởi theo lối lĩnh hóa giao ngân, hãm trong thơ hỏi mua thuốc độ mười số tiền giá thuốc.

Viết thơ mua thuốc và hỏi sách biếu và lời chỉ bảo tại :

Phòng GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, 19, MARSEILLE

Chưa thuốc : các hàng thuốc tốt.

Kính-cáo

Đồng - bào
Trung - kỳ và Ai - lao

Chúng tôi xin trân trọng kính cáo cùng đồng bào Trung kỳ và Ai lao, đoàn quảng cáo chúng tôi có máy truyền thinh, sẽ đi cổ động cùng các tỉnh Trung kỳ và Ai lao.

Vậy quý Ngài có hỏi thăm về bịnh chi hoặc lãnh làm đại lý các thứ thuốc chúng tôi, xin do ngay M. M. Võ-thượng-Bích và Nguyễn-tấn-Biện, thay mặt cho chúng tôi mà làm vui lòng quý Ngài.

Xin quý Ngài chiếu cố đến, chúng tôi lấy làm hân hạnh.

Nhà thuốc **ÔNG-TIÊN**
SAIGON

Nhân dân nôn nao về bệnh

DỊCH - TẢ

đương hoành hành khắp nơi !...

Và sau khi bị lụt lội, các ngài nên dùng nước :

TẨY UẾ

mà tẩy trong nhà, ngoài sân, khắp các nơi...

Các ngài không nên do dự gì, hãy viết thơ hỏi thử nước tẩy uế bán tại hiệu :

Poinsard & Veyret

HANOI hay HAIPHONG

CHẮC CÁC NGÀI SẼ ĐƯỢC VỪA LÒNG

NƯỚC TẨY UẾ :

« CRÉSYL HYGIENIC »
Giá bán . . . . . 0$88 một lít

« CRÉSYL JEYES »
Giá bán . . . . . : 0$90 một lít

NHÂN-TẠO-HUYẾT
BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy yếu, trẻ ít ăn, mạnh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cả đàng chồng đỏ da, mau trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỮ

CỐ-TINH BỔ-THẬN
THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi ư phát : đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mồi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị vân vân.... Dù mộng nhạy, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge đỏ sang) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN : « . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG
N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 90 người bị bịnh PHÒNG-TÍCH lắm khi bị bịnh mà không hiểu bịnh gì, đọc kỹ dưới đây sẽ rõ :

Cơm no, rượu say, nội hơn tình dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm nguội, nên thọ bịnh, gọi là bịnh PHÒNG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng bình-thường.

Khi thọ bịnh : Thấy : đầy hơi, tức ngực, chán cơm không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng sổ bình bịch, khi ăn uống xong rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, ban ngày trên nhẹ, người thường ngáp-ngắn, buồn bã chán tay, bị lâu năm sẽ mất mình đau bụng đấy. Chỉ một cái liều :

PHÒNG-TÍCH THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

Thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không kể công phí tị gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi liều một bịn uống giá : 0p.30
Mỗi liều hai bịn uống giá : 0p.50

VÕ-ĐÌNH-TÂN
Ấn-tín Kim-tiền 1936
178 bis Lachtray -:- HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ :

HUẾ : Tinh-Tường, 48, phố Gia-Long ;
TOURANE : Nguyễn-hữu-Tinh số Quảng-Cẩm ;
NHATRANG : Kim-Anh, Libraire ;
PHANTHIẾT : Lê Nam-Hưng, Commerçant ;
QUINHON : Đồng-Lợi, Annam Khái-Định ;
QUANGNGÃI : Cát-Hoàng & Đồng-Vị ;
SOCTRANG : Hồ-văn-Mạnh, Maire à Cantom ;
VINH : Hà-thị-Lan Maison Tinh-Hưng ;
VIENTIANE : Mme Phan-thị-Lộc, rue Tuffinin
THAKHEK : Đào-Tiến Maison Khái-Khái-Tiến ;
LUANGPRABANG : Trần-văn-Chế, Entrepreneur
Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

BỘ BA !...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

S — SHELLCOOL
H — SHELL A CYL
E — HUILE SHELL
L — GRAISSE SHELL
L — *Biết chắc dùng mát.*

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Hỡi các bà biết nuôi con trẻ !
Muốn cho con trẻ được quanh năm mạnh khỏe ăn chơi,
Nên cho nó uống : **CAM - TÍCH - TÁN ĐẠI - QUANG**

Phàm những con trẻ gầy còm ẻo uột, nước da xanh vàng, hay khóc, bụng lớn, nổi gân xanh, có dun có sán, tiêu ra bọt, ăn nhiều mà không biết no, hoặc biếng ăn biếng chơi, ấy đều là chứng bịnh cam-tích, uống đến thuốc nầy sẽ trừ tiệt hết các chứng bịnh cam mà đứa trẻ lại còn trở nên vui chơi mạnh khỏe, hay ăn chóng lớn nữa. Mỗi gói giá là 0$10 — 12 gói giá 1$00.

Tổng cuộc CHOLON, 27 Đ. Tổng đốc-Phương
Phân cuộc HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

Khắp các nơi trong xứ Đông-Pháp đều có đại-lý.

Tiểu-thuyết Sư Đầu Quái Hiệp đã ra số 8, xin đón coi.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Gérant HUỲNH-THÚC-KHÁNG

VOX PEUPLE ANNAM — TIẾNG-DÂN — HUẾ

ĐẶC TÁNH NGƯỜI NƯỚC ANH

Phàm mỗi dân tộc đều có cái đặc tánh riêng, dân tộc nầy không giống với dân tộc khác. Cái đặc tánh ấy hay dở, tốt xấu, do phong tục, học thuật, văn hóa cùng hoàn cảnh xã hội lưu truyền lâu đời in sâu vào trong não mỗi người, không phải một mai một chiều mà gây nên.

Trên thế giới, về thế kỷ 19 và 20 nầy, kể dân tộc trên hoàn cầu thì dân tộc các nước đều tôn phục người nước Anh. Vậy nên xét đặc tánh người nước Anh ra sao.

(Trích theo một bài tạp trở trong Ái-bằng văn-tập).

Giàu môn thường thức

Nói đặc tánh người Anh, trước nói môn thường thức : người Anh già trẻ, trai gái đều có cái tập quán ham học, không chỉ dùng mấy sách báo và tân văn làm vật mua vui giải trí như lối thông thường người nước khác. Đối với sách báo, cốt để cung cấp vào cái kho thực tế tri thức của họ. Bởi vậy nên sách và báo họ chú trọng về mặt họ: văn tri thức; nhà trứ thuật không chuyên làm sách truyện chỉ nghinh hiệp lòng mua vui của công chúng; nhà tân văn cũng vậy. Cốt nhứt là báo cáo sự thực cho đích xác, không chương tối văn phô trương thiếu dệt, nên đọc báo Anh, người ta cho là khó khăn. Trong báo giới cũng có tiểu thuyết mua vui, song ít hơn các nước khác.

Ngu lạc bộ, dạ hội, ở nước Anh rất thạnh hành, song không chuyên một mặt diễn trò vui, mà làm cái cơ quan để trao đổi tri thức, nên về mặt nghi tiết ứng thù, dầu đơn giản mà có hàm tri thức mới, tức là được công chúng hoan nghinh. Trong cách cảm hóa vô hình giúp ích cho môn thường thức ngầm ngầm không ít.

Người nước Anh rất thích lữ hành, đến 7, 8 phần 10 đều du lịch khắp cả Âu lục; không chỉ đàn ông, đến đàn bà cũng thích du lịch; mục đích là nghiên cứu mở học vấn và mở rộng đến nghe thấy của mình, nên du lịch và lữ hành đã thành tập quán phổ thông, kể có tư lực nhiều ít và có thì giờ rảnh là đi chơi xứ nầy xứ nọ, đến khi về nước thì chép đều nghe thấy trên đường du lịch, phát biểu cho công chúng cùng biết. Nhờ thế mà đều tri thức du-quan cho nhau rất mau chóng. Cái thói quen du lịch đó đã lấy làm thường, nên ở trước nhà ga xe hỏa, những bạn bè hằng 20, 30 người bắt tay đưa đón nhau, cái đó ít thấy như ở nước khác, vì người Anh xem sự đi chơi xa là việc rất thường.

Tánh độc lập và tự trọng

Người Anh giàu tánh bảo thủ, không thích bắt chước khuôn kiểu kẻ khác, cho đến đồ ăn đồ mặc và kai dụng, cũng ưa dùng đồ trong nước chế tạo ra. Người nước khác hay dùng đồ ngoại hóa để lôi kéo người, người Anh tuyệt không có cái tư tưởng sùng ngoại ấy, chỉ phô đồ chế tạo của nước mình.

Người Anh có cái đặc tánh sùng thượng tiết kiệm, trong một ngày chỉ ăn thịt một bữa trưa. Phàm người đã đến tuổi thành niên mà có bằng tốt nghiệp ở trường học rồi là lo chuyên một nghề để sanh hoạt, không cần cha mẹ cứu giúp, hay ăn bám vào của cha mẹ nữa. Nếu như người con đi du lịch nước ngoài hay là đi làm ăn sang các xứ thực dân, cha mẹ chỉ giúp lữ phí, ngoài ra khuyến khích 8 chữ « kiên khổ nhẫn nại, đỗng mảnh tấn thủ » thế thôi.

Người Anh đối với trẻ con, từ thuở nhỏ đã chăm phó thực cái khí khái độc lập cùng rèn tập cái tinh thần tự trị, độ 6, 7 tuổi đã sắp cái phòng riêng, phàm áo quần cùng đồ dùng của cậu bé thì để cậu tự sắp đặt sửa sang lấy, không mượn đến tay kẻ khác. Cái phòng đó tức như cái nhà riêng của cậu, cậu có quyền tự chủ. Làm thế, một là tập cho trẻ con biết làm việc, hai là rèn cho có tánh cách tự trị.

Cha mẹ có cái nghĩa vụ nuôi con dạy con, nước nào cũng thế. Người Anh đối với con cái đã hưởng môn giáo dục và đã kết hôn thì cha con ở riêng. Sanh kế của người con thế nào, cha mẹ không cần chăm sóc đến. Mà cha mẹ cũng không khi nào có cái tư tưởng trông con cái cấp dưỡng mình — khác hẳn người Nam ta. — Cha mẹ dầu là nhà giàu triệu phú, người con cũng lo phần sanh nghiệp của mình, không hề bỏ công việc không làm để trông bám vào của cha mẹ. Nói tóm, là theo quan niệm phổ thông của người Anh, nương dựa một kẻ khác mà sống là một đều xấu hổ hết sức, cho đến cậu học sanh nhà nghèo không đủ tự cấp cũng không chịu nhờ cậy vào lưng ai, chỉ gắng công khó nhọc, tự đem sức lao động mình để nuôi mình.

Người nước khác hay có thay đổi chức nghiệp ; đến người Anh thì rất chú trọng trách nhiệm của mình mà không hay đổi nghề. Đã làm một nghề gì, thường mài miệt trải 20, 30 năm mà không thay đổi; trước khi chưa nhúng tay vào nghề, không khi nào khinh suất; đã nhận là cái nghề nên làm thì dầu thất bại, hoặc khó khăn đến đâu cũng cố gắng làm cho đạt mục đích, không hay giữa đường bỏ dở.

Tánh mạo hiểm và tư tưởng thế giới

Trên thế giới, kể sự nghiệp thám hiểm, thì phần nửa là xuất tự tay người Anh, như ngày thường lữ hành đã có kèm theo cái tư tưởng mạo hiểm. Cỡi một chiếc thuyền con con, thả đi chơi rong, mà đến nơi nào có núi cao rừng hiểm là leo trèo cho đến nơi. Bởi vậy nên hằng năm kể người chết về nghề thám hiểm, người Anh chiếm số nhiều. Bậy vậy, Bắc-cực thám hiểm và Phi-châu thám hiểm có tiếng lừng lẫy trên thế giới.

Người Anh có tư tưởng thế giới, vốn gây rà do lịch sử cùng đất thực dân, song sở dĩ lãnh thụ được đất thực dân to rộng như thế, cũng do tinh thần và tâm lực của quốc dân Anh đủ sức cai quản và thống trị. Như trong nước có cuộc đấu xảo, các đất thực dân — nước Pháp cũng thường mở cuộc đấu xảo như thế — nhóm hiệp bao nhiêu những đồ nông công thương nghiệp ở Á-châu, Gia-nã đại, Ấn-độ, Phi-châu, Mỹ-châu, Miến-điện, Hương-cảng v. v... cùng các phẩm vật giáo dục, nghệ thuật, sắp đặt chung trong một phòng, mỗi vật gì có tấm thẻ ghi và phụ lời phê bình. Người vào xem trong phòng ấy cũng như đi du lịch mỗi nơi, quốc dân nhân đó có cái tri thức tân cựu thế giới, lại nhận biết lai lịch tài sản phú nguyên của nước mình, khuyến khích cái tâm lý thực sản ra xứ ngoài. Lấy một nước đảo-quốc mà cầm cả thương quyền trên thế giới, chính do tư tưởng thế giới an đức sản đó.

Lòng công cọng

Sự nghiệp công cọng ở Luân đôn, từ nhà thương chữa bệnh cho đến viện cứu bần, về cơ quan cứu giúp dân nghèo rất là châu đáo. Phí khoản về sự nghiệp ấy phần nhiều là xuất từ tiền nghĩa quyên. Mỗi các khu đều có đồ thơ quán, mở cửa cho công chúng vào xem, không tốn đồng xu nào. Lại có những hội từ thiện, làm các việc công chúng vệ sanh, ở các xu vực bần dân có sở « bán thịt rẻ », có sở nước nóng tắm chung v. v. Những nhà giàu có lòng từ thiện xuất của làm việc công ích công lợi ấy, giúp cho dân nghèo được nhờ rất nhiều.

Phàm những địa phương nào có xảy ra sự tai hại, các nước đều có sự nghiệp từ thiện để cứu giúp, hoặc phát tiền, hoặc ban cấp đồ ăn đồ mặc, hoặc hưng công đại chẩn v. v., những dân bị tai nạn vẫn nhờ ơn cứu giúp đó mà sống. Song sau cuộc ban cấp và bố thí rồi, không còn có ảnh hưởng gì. Nước Anh thì họ có lập ra nhiều công trường và bần dân quán, triệu tập dân nghèo vào đấy, tùy tài lực mỗi người cùng tài năng mà tập làm một nghề nghiệp rồi cấp tiền công. Theo cách ấy, một là dân nghèo khỏi nạn đói, hai là ngày khác có nghề mưu sanh, cũng là công việc từ thiện mà hiệu quả được lâu dài và phổ cập.

Người Anh có cái đặc tánh tiết kiệm, song đối với sự nghiệp công cọng lại trái hẳn : xem như mỹ thuật quán và đồ thơ quán, thì phòng nầy là của nhà giàu quyên, sở kia là của nhà quí tộc giúp.... phần nhiều do của các nhà giàu có lời di chúc quyên trợ.

Công lập bệnh viện ở Luân đôn kể có vài trăm sở mà toàn là do tiền nghĩa quyên cung về khoản phí dụng đấy. Nguyên nước Anh không có chế độ cha mẹ phải để của nuôi con. Như người giàu mà không con thì của di sản thường xuất phần nửa cho bà con, còn phần nửa quyên vào việc từ thiện. Còn quốc dân, người có đủ sức tự cấp thì không khi nào chịu vào nhà thương bố thí, vì họ cho như thế là xâm phạm đến quyền lợi dân nghèo.

Việc học của nước Anh

Chế độ đại học nước Anh, trước chú trọng về mặt hàm dưỡng phẩm cách con người, thứ nửa mới nghiên cứu học vấn, khác với đại học nước Đức. Vì đại học nước Đức chuyên một mục đích học vấn, không chăm đến việc khác.

Nước Anh, tư tưởng tự do vẫn phát đạt đến cực điểm, song ở trường đại học lại dùng chế nghĩa cưỡng thiệp, bao nhiêu học sinh đều tu dưỡng dưới chế độ « kỷ túc ». Phàm học sanh ở nhà kỷ túc xá, bất kỳ sang hèn giàu nghèo, đều có 2 phòng : một là phòng ngủ, hai là phòng sách và ứng tiếp. Khi bữa ăn tối, học sanh với thầy dạy hội kiến trong một phòng ; còn bữa ăn mai và bữa ăn trưa thì mời anh em bạn vào trong phòng ứng tiếp cùng ăn và cùng trò chuyện, để là tập rèn cái lối ngày sau ra đời làm việc và tiếp người.

Đến học khóa thì nghe thầy giáo giảng dạy, giáo sư thường gạn hỏi các đại học sanh về mục đích tương lai, như nói muốn làm thầy thuốc, sau nghiên cứu phải thiệt địa vị học tập 3 năm mới tốt nghiệp; ngoài ra, muốn làm nhà chánh trị, pháp luật, văn học, công nghệ, triết học đều chuẩn bị từ lúc ở nhà trường, kể tốt nghiệp ra đời là thực hành được ngay. Bởi vậy nên phần đông quốc dân đều có tư cách gọi là tư cách thân sĩ, chính là nhờ chế độ đặc hàm trung lò trường học mà ra.

Người Anh có cái qui luật nghiêm chỉnh, có tánh chất kiên nhẫn, vẫn nhờ sự giáo dục quan cảm, nhứt là ở thời kỳ trung học. Trong thời kỳ trung học, học sanh lo trau dồi phẩm cách và học vấn, mà thầy giáo toàn là người đức cao vọng trọng để làm khuôn kiểu và gương tốt cho học trò. Học sanh ngày thường an hàm trong cái lò đúc đúng đắng ấy, chính bọn học sanh cũng quan cảm mà tấn tới ngầm ngầm, không chỉ ôm sách tới trường phù diễn cho hết giờ mà gọi là học, đến khi ra trường thì xem thầy và bạn như người đi đường, như lối học « thầy trò mua bán chữ ».

Kể qua mấy cái đặc tánh của người Anh, thấy tư cách quốc dân văn minh khác với dân tộc hèn là thế nào.

X. thuật

Kỳ Hội đồng Dân-biểu Trung-kỳ năm nay

(Tiếp theo trang 1)

3°) Thống nhất tiền tệ. Đúc và cho lưu hành ở Trung kỳ đồng tiền một phần sáu đồng xu (1/6 de sou). Bỏ các thứ tiền cũ, để tiện việc buôn bán, và giá đồng bạc nhất định.

Kinh tế

1°) Chấn chỉnh nghề nông (đào mương giang, đắp đê, đắp đập, phổ thông cách chọn giống, trừ sâu v. v.) Lập nhiều hợp tác xã nông nghiệp để tránh nạn đầu cơ.

2°) Lựa giống trâu bò và thi hành phương pháp bảo hộ súc vật.

3°) Sửa đổi điều lệ Nông phố ngân hàng để tại cho dân nghèo. Trừ mối tệ cho vay nặng lãi.

4°) Bỏ các chế độ độc quyền.

5°) Sửa đổi chế độ thuốc lá, thuốc lào.

6°) Thống nhất sự đo lường.

Xã hội

1°) Bỏ chế độ bản xứ trong sự bổ dụng, bằng cấp như nhau, lương bổng phải như nhau.

2°) Chống nạn vô học, tự do mở trường tư, và mở phòng đọc báo sách.

3°) Trong ban tiểu học, bỏ lớp nhi đệ nhất niên. Dạy thêm chữ Pháp ở lớp dự bị.

4°) Giảm học phí ở các trường Cao đẳng tiểu học và Trung học. Bỏ lệ nạp tiền thi.

5°) Bỏ hẳn tư ích.

6°) Thi hành đúng luật xã hội ở các sở mỏ và các nhà máy, các đồn điền; tổ chức ban hòa giải cho thợ được phái đại biểu dự vào.

7°) Bãi chế độ sổ thợ mới ban hành.

8°) Định lại tiền công tối thiểu cho thợ thuyền thành phố và thôn quê.

9°) Lấy tiền xổ số Đông pháp để cho vào quĩ cứu tế, không bắt dân đóng tiền như trước.

10°) Chống sự tăng giá sinh hoạt.

11.) Lập một ban hội đồng kiểm sát để trừ nạn đầu cơ.

Buổi hội công khai đầu tiên

Sớm ngày 6, hội đồng họp buổi công khai. Các ông dân biểu đến đông đủ. Bên chính phủ có quan Thượng thơ bộ Lại, đại diện Nam triều, quan Cố vấn bộ Lại, đại diện Chính phủ Bảo hộ, và quan chánh phòng nhì Tòa Khâm, đại diện quan Chánh Tài chính Trung kỳ.

Bắt đầu ông Phan-Thanh đứng lên nói:

— Trước khi làm việc, chúng tôi xin chất vấn quan Đại diện Nam triều một việc: chúng tôi thấy trong cuộc bầu cử dân biểu vừa rồi có nhiều đều sai bẩn với Dụ số 45.

Quan Thượng Lại — Đều ấy ra ngoài chương trình nghị sự buổi sớm nay, nên tôi không trả lời.

Ông Ngô-Đạm — Viện Dân biểu chúng tôi có nhiều đều cần phải hỏi Chính phủ, mà trong chương trình nghị sự không định ngày giờ để cho chúng tôi hỏi? Vậy xin định để riêng buổi sáng ngày mai về việc đó.

Nhiều ông Nghị tán thành lời ông Đạm.

Quan Thượng Lại — Chiều mai. Bây giờ Viện hãy theo chương trình nghị sự mà xét việc gia bách phần phụ nạp vào thuế đinh Annam đã.

Xét việc gia bách phần phụ nạp vào thuế đinh người Nam

Ông Lê-viết-Lợi — Viện chúng tôi đã làm phen yêu cầu về khoản bách phần phụ nạp, nhưng chính phủ chẳng để ý đến chút nào hết. Năm nay tôi xin Viện xin cho được quyền quyết nghị thì lời nói của chúng ta mới là có giá trị. Việc gì toàn Viện quyết nghị, thì chính phủ phải thi hành. việc gì Viện không tán thành thì chính phủ không được thi hành. Và xin quyết nghị bằng cách đầu phiếu.

Ông Hoàng-đức-Trạch — Xin hỏi toàn Viện có tán thành ý kiến ông Lợi không?

Toàn Viện tán thành.

Ông Võ-đình Thông — Chúng tôi đến đây tốn công của chúng tôi, lại tốn tiền của dân. Nếu mỗi khi chúng tôi bàn một việc gì, chính phủ chỉ nghe bằng tai, rồi tự tiện làm theo ý chính phủ, như thế là Viện chúng ta hóa ra vô ích mất. Vậy phải xin cho kỳ được quyền quyết nghị. Nếu chính phủ xét những vấn đề gì không thể làm theo ý Viện chúng tôi được, thì xin hãy đưng đem ra hỏi ý kiến chúng tôi làm gì, cho chúng tôi khỏi phải mang tiếng là dối dân, mà chính phủ cũng khỏi mang tiếng là không chân thành.

Quan Chánh phòng nhì Tòa Khâm — Ông Thông làm, những đều thỉnh cầu của quí Viện, chính phủ lưu tâm luôn luôn. Nhưng ngân sách eo hẹp quá, chưa có thể làm theo được đó thôi. Tuy nhiên, về bách phần phụ nạp trước kia 20%, hiện nay có chỗ bớt đi, có chỗ giảm bớt.

Ông Võ-đình-Dung — Đây là rõ ràng bách phần phụ nạp thuế điền chớ không nói về thuế đinh; về số đinh tăng lên, thì cố nhiên là phải giảm bách phần phụ nạp.

Ông Lê-viết-Lợi — Năm ngoái chính phủ có hứa đến năm 1938 sẽ bỏ bách phần phụ nạp. nhưng năm nay thấy trong dạng bản đưa cho Viện chúng tôi xét còn y nguyên. Thế là lời thỉnh cầu của chúng tôi như nước chảy lá môn.

(Kỳ sau sẽ tiếp)

Sách tặng

Ông Thế-Lữ vừa cho xuất bản quyển tiểu thuyết «*Lê Phong phóng sĩ*», có gởi tặng bản báo 1 quyển.

Sách khổ vừa, dày 157 trang, giá bán 0$28.

Bản báo có lời cảm ơn tác giả và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

Về việc chở tù phạm Đông dương sang Guyane

CHÁNH PHỦ ĐÔNG-DƯƠNG PHẢI BỒI THƯỜNG CHO CÔNG TY HÀNG HẢI Ở NANTES TRÊN 1 TRIỆU QUAN

Theo «*Trung bắc Tân văn*», tòa án Cai trị Hanoi hôm 3 Novembre đã đem xử việc công ty hàng hải ở Nantes bên Pháp (Cie Nantaise de Navigation) kiện chính phủ Đông dương về việc chở tù phạm Đông dương sang Guyane (thuộc địa Pháp ở Nam Mỹ) không đúng số giao kèo.

Nguyên năm 1931, công ty ấy có ký với viên Giám đốc Thuộc địa cục thay mặt chính phủ Đông dương ở Pháp, để dùng tàu «Martinière» chở tù phạm Đông dương sang Guyane 2 chuyến 1.400 người (mỗi chuyến 700). Nhưng sau đó, số tù chỉ có 538 người, chở được non 1 chuyến rồi thôi. Công ty đã nhận 945.800 quan, và nói sẽ kêu bồi thường số thiếu theo giao kèo. Họ đòi:

1°) Số thiệt hại về 162 người tù không được chở (700 — 538), mỗi người 3.000 quan tức 486 000 quan.

Số bồi thường về chuyến chở thứ hai 700 tù mà không có, là 1 082.700.

Năm 1932, quan Toàn quyền bác đơn. Nay kiện ra tòa án Cai trị, xin bỏ nghị định quan Toàn quyền năm 1932 mà bồi thường cho họ.

Tòa họp xử chính phủ Đông dương phải bồi thường cho công ty kia:

1°) 243 000 quan về chuyến chở thứ nhất của chiếc tàu «Martinière» từ Saigon đến Guyane vào hồi Mai, Juin 1931.

2°) 794 048 quan về chuyến chở thứ hai đã bỏ đi. Chính phủ lại phải trả tiền lời kể từ 17 Juillet 1936.

Tin làng báo

«THỜI THẾ», tuần báo ra ngày thứ bảy ở Hanoi, vừa tục bản ngày 30 Octobre, do ông Trần-đình-Tri chủ trương.

Giá mỗi số 2 xu, mỗi năm 1$00, 6 tháng 0$55. 3 tháng 0$30. Tòa soạn ở số 4o, rue des Cuirs Hanoi.

Bản báo có lời giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

LÃO = TỪ ĐỜI NAY

Người ta sống ở đời cũng lý như loài thảo - mộc.
Thảo - mộc thiếu nước thảo - mộc khô, người năng đau ốm còn trông gì sống lâu.
Muốn trong mình mạnh mẽ, sống lâu thêm tuổi; hãy dùng ngay thuốc rượu bổ:

TRƯỜNG SANH DƯỢC TỬU: SỐ 54 Thuốc rượu bổ

Thuốc rượu bổ nầy tánh chất hòa bình, đại bổ khí huyết, kiện tỳ dưỡng vị.

Chủ trị: Sĩ nông công thương, hao tổn tinh thần, khí huyết lưỡng suy, bần thần mệt nhọc, tay chân nhức mỏi. Người tuổi cao tác lớn, âm dương khuy tổn, ít ăn ít ngủ. Đàn bà kinh nguyệt không đều, đau bụng nhức đầu. Người trung niên, thiếu niên lao tâm lao lực, tửu sắc quá độ, hao kém tinh thần, hình vóc tiều tụy, trường phục thuốc rượu nầy các bịnh đều hết. Tinh thần sáng suốt.

Người không bịnh dùng thuốc rượu nầy trở nên mạnh mẽ. Tinh thần tráng kiện.

PHONG THẤP DƯỢC TỬU: SỐ 53 Thuốc rượu nhức mỏi tê bại xụi

Thuốc rượu nầy chủ trị các chứng phong thấp, thử thấp. Nhức mỏi tê bại xụi, tê bại nửa mình, hoặc bên tả bên hữu bán thân bất toại), tay chân bại, hình khô nhục thoát đầu gối lớn ống chân nhỏ tục gọi «Hạt tất phong» hay «đau đầu vai», nhức mỏi trong gân cốt (bạch hổ lịch huyết phong, tê bại cùng mình, tiểu lậu hậu bại, sảng hậu bại huyết dùng thuốc nầy đuổi phong trừ thấp bổi bổ sức lực. Tóm tắc lại thuốc rượu nầy trị 36 chứng phong rất hiệu nghiệm. — Giá chai litre 1$50. Chai lớn 1$00. Chai nhỏ 0$50. Khắp các tiểu đại lý đều có bán:

NHA THUOC **VÕ-VĂN-VÂN** THUDAUMOT

Chi cuộc: *87 Rue Paul Bert* HUẾ — TOURANE — QUINHƠN — SAIGON — HANOI — HAIPHONG